

mini reportaža

TRDO ŽIVLJENJE

Nikoli še nisem bil v Dvoru: to je raztresena vasica, nedaleč od Smarja pri Jelsah. Meni je bila všeč — nikoli še nisem videl toliko pristnih hiš kot prav tukaj, v Dvoru. Naenkrat, brez vsakega premisleka se ti zazdi, da si v muzeju. Da je vse to narejeno nalašč in samo za obiskovalce.

Zgoraj nad vasjo so vinogradi. Ne vem, kakšno vino raste tam gori. Mogoče je celo dobro, veliko pa ga prav gotovo ni. Nekaj malega zemlje ima vasica v ravnini, vse ostalo je v bregovih. Kot povsod na Smarskem. Na bregovih se ubijajo ljudje in čakajo na smrt. In pijejo tisto vino ki raste nad vasjo.

V vasi živita tudi Lorgerjeva dva: Anton in Angela. Sama. Brez otrok. Tri hektare zemlje jim tlači dušo. Delati je treba, davek mora biti plačan. V hlevu sta dve kravi. To je zaslužek. Mleko se proda. V štali se valja en prašič. Vse je komaj za sproti — da se živi.

»Pri Obreztia pravijo hiši po domače in ji se bodo rekli, ko Antona in Angele nikjer več ne bo. Sama sta, brez otrok in nad njima leži težko, svinčeno težko vprašanje: kaj bo, ko ne bova mogla delati? Kaj bo takrat?

»Včasih, ko je največ dela, po tri dni skoraj nič ne jem. Ni časa, pa ga ni. Sama ne moreva vsega opraviti, pomorejo nama sosed. To pa je treba vrniti. Oni imajo mašine, midva pa ne. S čim bi le kupila?»

Angela je zavrtela kuhalnico in se

trudno zagledala v tla. Res ne vem, zakaj vsi ljudje, kadar jim je hudo, gledajo v tla. O tem sem že dostikrat premišljeval. Kot da bi spodaj bila rešitev. Morda.

Letos ni bilo krme in morala sta jo kupiti, zato sem se pogovarjal samo z Angelo. Mož je odšel ne vem kam ponjo.

Tudi bolna sta. Mož: TBC, ona: pritisk, žolč, slaba kri. Bolezni, kot da bi jih naklel. Delati pa je treba. Zakon narave je trd in neizpros.

»Marija, ko le štibra ne bi b'la tako velika. Težko zmoremo. Z možem počasi ne bova mogla več delati.»

In se je ves pogovor vrtel okoli dela. Delala bi, pa skoraj že ne moreta več. Kakšno leto še.

Temno je v izbi, zunaj pa je bilo sonce in življenje. Angela je še kar naprej vrtela kuhalnico. Nad Dvorom se je razgledoval svetli Miklavž, nemi prijatelj bajt, ki so se stiskale po celi dolini, da si še dihati ni upala.

»Je res, da smo danes reveži, ampak za staro Jugoslavijo smo bili pa še enkrat večji. Saj nismo pod ljubim bogom nič imeli. Kar je bilo na nas.« Tako je rekla Angela, ki je šestnajstkrat dala kri, potem pa ni rekla nobene več in je bilo tiho.

Kaj bi še silil vanjo. Izvedeti? Kaj? Vse je znano: kdor more, naj dela. Zrinil sem se skozi vrata in pred mano so se zasvetila Angelina polja. Saj ni tako hudo-kotiko jih je še, takšnih.

-mis-

mali intervju

Vprašuje: Milan Seničar
Odgovarja: Nandor Božoki

Za vojaka Nandorja v Slan-drovi vojašnici v Celju so povedali dvoje: je eden izmed najbolj mirnih vojakov, kar so jih imeli, in da le malo razume srbohrvatsko. Nandor je Madžar. Doma je v Vojvodini v kraju Bačko Petrovo Selo in ima dvajset let. Pogovor z njim je tekel počasi, z mešanjem nekaj jezikov.

»Nandor, kaj delaš doma?»

»Doma delam na kmetiji,

kjer pridelujemo predvsem

koruzo.« »Koliko vas je v

družini?« »Imam še dva manj-

ša brata.« »Kako je bilo, ko

si zvedel, da boš služil voja-

ški rok?« »Nisem se bal tako

kot nekateri. Vedel sem, da

je to potrebno.« »Se razumeš

z drugimi?« »V vojski je vse-

eno, kaj si. Jaz sem Madžar.

Moti me le jezik, drugače je

pa vse v redu.« »Si že bil

prej v Sloveniji?« »Nikoli

nisem bil, želel sem si pa.«

»Si večkrat v mestu?« »Ka-

dar morem.« »Kaj ti je naj-

bolj všeč tu?« »Planine. Teh

pri nas ni, tu te pa povsod

obkrožajo. Zelo rad grem na

Stari grad.« »Kaj pa ljudje?«

Ljudje so odlični, zelo prijaz-

ni.« »Si spoznal katere Ce-

ljane?« »Sem. V prodajalnah.

Pa še mogoče kakšnega fan-

ta.« »Dekleta nobenega?« »Ni-

ti enega.« »Kam greš, če si v

mestu?« »Bil sem že v kinu,

vendar ne razumem podpi-

sov.« »Veliko zapraviš?« »Zelo

veliko. Vsak mesec 120

dinarjev.« »Zakaj?« »Kadim

ne, pijem tudi ne. Denar dam

za pismo, poleti za sladoleđ,

sedaj pa za torte. Na kosilu

še nisem bil nikoli. Vedno

jem v vojašnici.« »Ti od do-

ma kaj pošljejo?« »Pakete s

kolaci.« »Imaš doma deklet?

»Imam. Mogoče se bom po-

ročil, če bo čakala, seveda.«

»Kakšna je hrana v vojski?«

»Dobra in slaba. Še najraje

imam kruh.« »Najtežja

stvar?« »Najtežja ni discipli-

na, ampak to, da ne morem

večkrat domov.« »Boš še

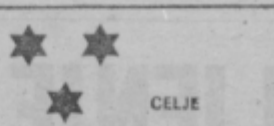
prišel v Celje?« »Prav goto-

vo.«

ŠE LETOS — TE

Graditev tretje faze šoštanjske termoelektrarne se bliža koncu. Po predvidenem programu bi morali dela končati pred kratkim, toda zaradi nekaterih objektivnih vzrokov so se zakasnila in tako vse kaže, da bo naš največji termoelektrični obrat dal prve kilovate električne energije proti koncu decembra letos.

Gre za tretjo fazo z močjo 275 MW. S polnim obratovanjem tretje faze bo šoštanjska termoelektrarna dala vsak dan okoli osem milijonov kilovatnih ur električne energije. To je sicer veliko, toda spričo potreb še vedno premalo. Prav zato lahko pričakujemo, da bo v okviru slovenskega programa razvoja elektrarn že v nekaj letih prišlo do graditve četrte faze. Tudi TE Šoštanj IV bo namreč morala prevzeti in kriti del primanjkljaja, ki bo nastal vse do začetka obratovanja atomske elektrarne v Krškem. V tem pa se tudi odpirajo nadaljnje perspektive velenjskega rudnika lignita.

SOCIALNO ŠIBKI
OBISKANI
ZA NOVO LETO

V krajevni skupnosti Dolgo polje, so se odločili, da bodo za Novo leto obiskali vse socialno šibke občane in jim izročili darila. Za otroke iz te krajevne skupnosti ne bodo pripravili nobene obdaritve. Proslava za dedka Mraza bo samo v vzgojno varstveni ustanovi.

Tudi v krajevni skupnosti Gaberje—Hudinja pripravljajo v svoji vzgojno varstveni ustanovi sprejem Dedka Mraza, obdariti pa prav tako nameravajo vse socialne podpirance iz njihovega območja.

ZALEC

AKCIJA USPELA

Krajevna organizacija rdečega križa iz Zalca je minuli petek pripravila krvodajalsko akcijo, ki se je udeležilo 225 ljudi iz Zalca, Pirešice, Ponikve, Galicije in Vinske gore. Da je akcija tako uspešna, gre predvsem priznanje delovnim organizacijam, ki so z razumevanjem omogočile, da so se lahko delavci udeležili akcije. Posebno se je izkazal Ferralit iz Zalca, od koder je prišlo kar 57 darovalcev krvi.

Zavod za transfuzijo krvi iz Ljubljane je bil nad odvečnom krvi presenečen, ker v Zalcu že dolgo ni bilo akcije, ki se je bi udeležilo toliko ljudi.

T. TAVČAR

ŠOLSKA KUHINJA

POLZELA — V osnovni šoli na Polzeli je te dni priča čela redno z delom šolske kuhinje. Kosilo za otroke do 4. razreda stane 3,00 din, od 4. razreda do 8. pa 3,5 din. Na dan pripravijo preko sto kosil.

T. T.

VELENJE

VZGOJA MLADINI
SAMO-
UPRAVLJALCEV

V velenjski občini so letne konference osnovnih organizacij Zveze komunistov. Na konferenci v rudarskem šolskem centru so ugotovili lepe uspehe pa tudi nekatere pomanjkljivosti. V razpravi so opozorili na potrebo po boljših kulturnih odnosih med učenci. Sicer pa se je skozi debato vleklal kot rdeča nit zahteva po izobraževanju in vzgoji. Nekaj težav pri tem imajo zaradi pomanjkanja ustreznih prostorov. Ze sedaj imajo pouk od sedmih zjutraj do devetih zvečer. V sred-

njočnem načrtu razvoja predvidevajo povečanje vila učencev za sto odstot ter otvoritev srednje teške šole za strojništvo in mijo. Zato bo nujna izgradnja še enega trakta za učence.

Za novega sekretarja so volili predavatelja Iva F. za.

SPREMEMBE
V KULTURNI
SKUPNOSTI

Zaradi preobremenjenosti nekaterih članov izvršnega odbora kulturne skupnosti izvolili nove. Tako je predsednik skupnosti postal Igo Tratnik, predsednik izvršnega odbora pa prof. J. Jug.

Na seji skupščine kulturne skupnosti so govorili tudi kulturni akciji in se dogovorili za večjo propagandno javnost. Predlagali so t. okrepitev radijske postaje Slovenjem Gradca, ki bi zajela še območje velenjske občine.

SLOVENSKE
KONJICE

ZA OBČINSKO
KONFERENCO ZK
ŽE VOLIJO

V zadnjem mesecu je v ko število osnovnih organizacij ZKS že imelo svoje letne konference. Temeljito so analizirali minulo delo na renu in v večjih podjetjih najbolj pa so se lotili analize v osnovni organizaciji 1. prosvetnih delavcev v Slovenskih Konjicah. Na sestankih so volili nova vodstva in nove člane v občinski konferenci ZKS, ki se na verjetneje sestala na p. seji 23. decembra.

ZA DAN JLA
VELIKE PRIPRAVE

V Slovenskih Konjicah že pripravljajo na praznovanje JLA, ki bo v torek, 1. decembra zvečer v domačem domu kulture. V kulturnem delu programa bodo med drugim predvajali film s temotiko NOB, pscameznim zervnim starešinam pa bo razdelili odločbe o napreivanju in odlikovanju. Člani mladinske organizacije bodo obiskali pripadnike JLA, s čim si bodo učenci osredozredov ogledali garnizijo JLA v Slovenski Bistrici. Občinski skupščini pa bo pripravili sprejem za predstavnik delovnih in političnih organizacij ter predstavnik JLA.

LAŠKO

DOGOVOR REZE
NIH STAREŠIN

Pred dnevi je bila v d. rani restavraciji »Stara šta« letna skupščina krajevne organizacije ZRVS B.ške Toplice. Predsednik občinskega odbora ZRVS La-

pa š

Na volivni konferenci SZDL organizacije »Pod gradom« v Celju so letne precej ostre besede na račun podjetja »Merz«, ki dolgoletne želje občanov na Polulah in v Zagradi teš predvsem z obljubami. Tudi obljube, da bodo iz Velenja prestavili v Polule prodajni kiosk, niso držali. Prebivalci tega območja pride vsak kilogram kruha ali liter mleka dražji za vozovnico v mesto in nazaj, ki je po

zaslugi »Izletnika« sko tolikšna kot polovica zovnice do Laškega nazaj. Na konferenci predstavnik odbora, ki poteguje za rešitev problema, povedal, da novem »Merz« ponuja kako potujočo trgovino na kolesih, ki bi se dan za uro, dve ustavili v Polulah s kruhom, mlekom, sadjem in dobnimi predmeti. To nuddo je občan kar

ODLIČNA SPODBUDA

Sporočili smo že, da bosta po odločitvi delavskih svetov v AERO in CETIS v prihodnjih dneh o predloženi integraciji oziroma priključitvi CETISA AERU odločala oba kolektiva na referendumu. Te dni poteka v obeh kolektivih široka akcija informiranja med članstvom obeh kolektivov, in sicer prek zborov kolektivov, sestankov političnih organizacij in v samoupravnih organih. Izdali so tudi skupno glasilo kolektivov, ki vsebuje podrobnejše obrazložitve upravičenosti takšne integracije. Nam ostane torej predvsem ta naloga, da poskušamo predočiti, kaj ta integracija pomeni za Celje, za integracijske procese v Celju, za hitrejši gospodarski razvoj celjske občine.

Odločitev, ki jo bosta na referendumu prinesla kolektiva AERO in CETIS, močno presega zgolj interes obeh kolektivov. Ta integracija bo, v obeh kolektivih pa zagotavlja pozitivno izid referenduma, izredno pomemben za celjsko gospodarstvo ne samo zato, ker gre v tem primeru za največjo integracijo zadnjih let, marveč tudi zato, ker se sklada s srednjeročnim programom razvoja celjskega gospodarstva, ki posveča posebno pozornost razvoju kemične in grafične industrije. Oba kolektiva sta že doslej imela zelo tesne poslovne oblike sodelovanja, pa je integracija samo korak naprej na začetni poti.

V naslednjih petih letih bi združeno podjetje zmoglo samo okoli 20 milijard dinarjev investicijskih

sredstev za modernizacijo in razširitev proizvodnje, kar bi ob pravilni udeležbi bančnih kreditov pomenilo okoli 40 milijard naložb. To pa je številka, o kakršni v Celju nismo ravno navajeni govoriti. Poleg obsežnega prodora grafičnih storitev v okviru dobro razporedene tržne mreže AERA se obeta spričo grafične finalizacije proizvodnje kemijske tudi močan prodor na tuja tržišča, ki se je na vzhodu že začel, ob enkratni akumulaciji pa se s konkurenčnimi cenami zmogoče plasirati tudi na konverzijsko področje.

Skupno podjetje bo tako postalo pomemben izvoznik.

Od štirih podjetij, ki vključujejo tudi grafično proizvodnjo (Cetis, Aero, Cinkarna, Fotolix) se dve močnejši grafični proizvodnji združujeta. Tako združeni v bodoče potrebujejo le tisto, kar jim skupno še manjka, ne pa, kar je vsaki manjkalo doslej.

Združitev pomeni nov močan kolektiv, ki se bo uvrščal med najmočnejše v Celju, ne samo po številu zaposlenih, marveč po akumulaciji, po dohodku. Pomeni

tudi družbeno in politično osveščen kolektiv v skrbni za družbeni in osebni standard zaposlenih. Združitev pa je hkrati zelo učinkovit odgovor na prerokovanja, da so sedanji dogodki v AERU oslabilili ta kolektiv. To je ravno narobe, saj je pospešena akcija za združitev ravno posledica zmage naprednejših sil.

Mimo gospodarskih prednosti pa predvidena združitev pomeni tudi spodbudo za nadaljnji razvoj integracijskih procesov tako kemijsko grafični panogi, pa tudi na drugih področjih gospodarstva v celjski občini.

To je le nekaj razlogov za utemeljitev širšega interesa za izid referenduma v CETISU in AERU, zato pri odločanju člani obeh kolektivov ne bodo imeli pred očmi samo svoj, marveč tudi širši družbeni interes.

JURE KRASOVEC

Pevski zbor Svobode iz Polzele je med najboljšimi v žalski občini. Zbor redno vadi, tako da je vedno pripravljen za sodelovanje na raznih prireditvah. Ze več let ga uspešno vodi Vinko Rizmal, ki uvršča v repertoar svojega zbora tudi najtežje zborovske skladbe.

Tekst, foto: T. Tavčar